

ОБЩИНСКИ ПЛАН

**ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ
ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И ДРУГИ БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ В
УЯЗВИМО СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ, ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА
РОМИТЕ СИТУАЦИЯ
В ОБЩИНА ГАБРОВО**

(2016 - 2018)

ВЪВЕДЕНИЕ

Планът за интегриране на българските граждани от ромски произход и други български граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация в община Габрово (2016-2018) /от тук нататък **Плана**/ е разработен в съответствие с Областната стратегия на област Габрово за интеграция на ромите (2014-2020) и в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020), Националния план за действие за интегриране на ромите за периода 2015-2020 г. и Стратегията за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020).

Цялостната концепция на Плана е съобразена със стратегическата цел на Стратегията на област Габрово за интеграция на ромите, а именно:

Създаване на условия за равнопоставено интегриране на ромите и на българските граждани в уязвимо положение от други етнически групи в обществения и икономическия живот чрез осигуряване на равни възможности и равен достъп до права, блага, стоки и услуги, участие във всички обществени сфери и подобряване качеството на живот при спазване на принципите на равнопоставеност и недискриминация.

Настоящият план има за цел да анализира и идентифицира предпоставките и да планира дейностите в изпълнение на интеграционната политика, насочена към българските граждани от ромски произход и други уязвими групи, живеещи в сходна ситуация, така че към 2018 г. да са намалели съществуващите икономически различия и да е постигнато социално сближаване.

Реализирането на общинска политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи. Планът е отворен документ, който подлежи на актуализация на база периодични анализи. В неговото разработване взеха участие представители на местната власт, НПО, регионални и местни структури на държавни институции.

Основните приоритетни области на действие на Плана са:

- ✓ образование;
- ✓ здравеопазване;
- ✓ жилищни условия;
- ✓ заетост и социално включване;
- ✓ върховенство на закона и недискриминация;
- ✓ култура и медии.

I. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА В ОБЩИНАТА

Етнодемографска характеристика

Съгласно Областната стратегия на област Габрово за интегриране на ромите (2014-2020), названието „роми“ се използва като обобщаващо понятие както за българските граждани в уязвимо социално-икономическо положение, които се самоопределят като роми, така и за гражданите в сходна ситуация, които околното население определя като такива,

**ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И ДРУГИ
БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ В УЯЗВИМО СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ, ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА РОМИТЕ
СИТУАЦИЯ В ОБЩИНА ГАБРОВО (2016 - 2018)**

независимо от начина на тяхното самоопределяне.

По данни от проведеното през 2011 г. преброяване на населението и жилищния фонд, в община Габрово живеят 61 472 души, от които 367 души се самоопределят като роми. В Таблица № 1 са посочени данни за етническата принадлежност на населението към 01.02.2011 г.

Най-голямата етническа група в община Габрово е българската, състояща се от 60 207 души, следвана от турската - с 504 души, ромската - с 367 души и руската - 106. Друга принадлежност са посочили 49 души, а 170 жители не са се самоопределили.

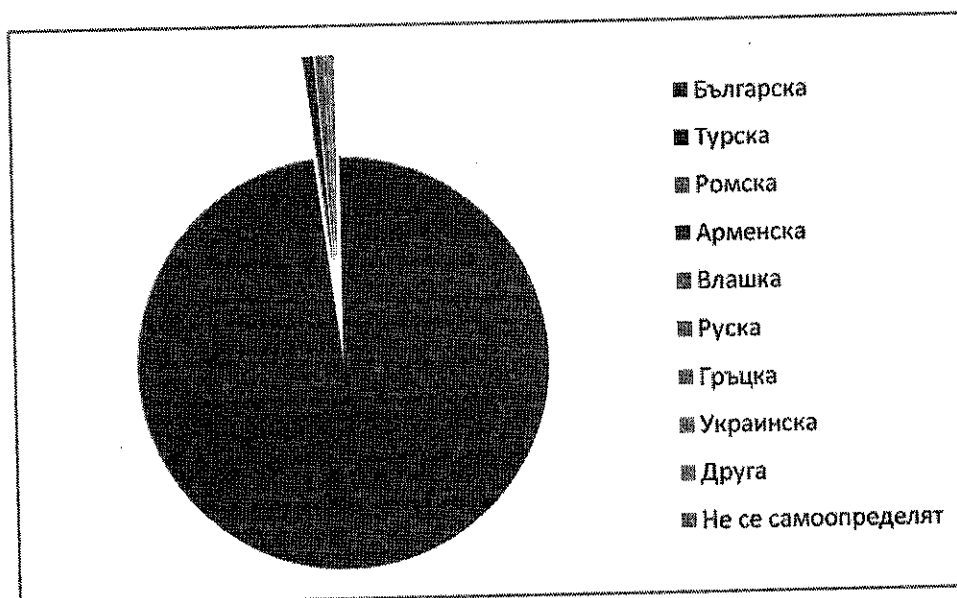
Население по етническа група в община Габрово и град Габрово към 01.02.2011 г.:

Таблица № 1

Етническа група	община Габрово	гр. Габрово
Общо	61 472	55 387
Българска	60 207	54 227
Турска	504	473
Ромска	367	343
Арменска	12	10
Влашка	9	
Руска	106	97
Гръцка	22	19
Украинска	21	20
Друга	49	41
Не се самоопределят	170	151

Източник: НСИ

Разпределение по етническа група на населението в община Габрово:

**ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И ДРУГИ
БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ В УЯЗВИМО СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ, ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА РОМИТЕ
СИТУАЦИЯ В ОБЩИНА ГАБРОВО (2016 - 2018)**

Данните от преброяването на населението и жилищния фонд в Р България 2011 г. по отношение на етническата принадлежност са непълни, тъй като Конституцията на Р България, вътрешното законодателство и ратифицираните от страната ни международни документи гарантират правото на всеки гражданин за самоопределяне, т.е. преброяваните лица сами определят етническата си принадлежност, се самоопределят като българи, което произтича от правото на лицето само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава. Действителният им брой в Габрово е труден за установяване, както поради вътрешното разнообразие в тяхната общност, така и поради факта, че част от хората, които околното население назовава „роми“ или „цигани“, се определят като етнически българи или етнически турци и не променят постоянния и настоящия си адрес. Практически, и в Габрово, както и в цялата страна, през последните десетилетия и години се наблюдава увеличение на ромите, в т.ч. на притока им от други населени места.

Трябва да се има предвид и факта, че извън преброяванията на населението, данни по етнически признак не се събират. Данните, с които разполагат институциите, например Дирекции «Бюро по труда», са събрани въз основа на доброволно самоопределяне на регистриращите се лица. Има и отделни случаи, в които за нуждите на изпълнение на дадени проекти, програми и др. се събира доброволна информация по етнически признак.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ГРАЖДАНИТЕ В УЯЗВИМО СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО ПОЛОЖЕНИЕ ПО ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

Целевата група, за която е предназначен Планът на Община Габрово, са български граждани от ромски произход и други в уязвимо социално-икономическо положение, живеещи в сходна на ромите ситуация.

1. ПРИОРИТЕТ ОБРАЗОВАНИЕ

Едва 0,98 % от населението на област Габрово се самоопределя като роми или цигани. От тях само 4 са с висше образование, 62 - със средно, 392 – с основно; 335 – с начално; 214 – с незавършено начално; 64 – не са посещавали никога училище и 9 са деца под 7 години. Съществени са различията в образователната структура на населението в областта по етническа принадлежност.

Таблица № 2

	Общо	Възраст /години								
		0 - 9	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	70 - 79	80 +
Общо население в област Габрово	109741	2431	9172	11748	15047	15589	16788	19317	13356	6293
Общо роми	1080	83	270	201	189	148	105	56	24	4
Висше	4	0	0	..	..	..	..	0	0	0
Средно	62	0	5	32	..	..	..	4	..	0
Основно	392	0	69	89	94	79	42	14	5	0
Начално	335	0	124	51	51	39	37	21	..	..
незавършено начално	214	69	65	15	23	13	11	10	5	..

**ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И ДРУГИ
БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ В УЯЗВИМО СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ, ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА РОМИТЕ
СИТУАЦИЯ В ОБЩИНА ГАБРОВО (2016 - 2018)**

непосещаваха	64	5	7	..	11	13	7	7	..	0
Общо българи	101633	2064	7998	10471	13761	14405	15555	18345	12889	6145
Висше	20181	0	0	2191	4180	4058	4132	3442	1672	506
Средно	52949	0	791	7276	8432	9375	9677	10501	5325	1572
Основно	20811	0	3933	887	1012	853	1621	4172	5261	3072
Начално	4262	0	2359	60	71	53	67	165	559	928
незавършено начално	3046	1947	902	17	20	24	22	23	44	47
непосещаваха	267	0	13	40	46	42	36	42	28	20

Източник: НСИ
Преброяване 2011 г.

През учебната 2015/16 г. в гр. Габрово функционират 11 общински училища, от които едно начално училище, шест основни училища, две средни общообразователни училища, една профилирана гимназия, помощно училище и едно обслужващо звено – Народна астрономическа обсерватория и планетариум /НАОП/. Държавните учебни заведения са 3 професионални гимназии и 1 – профилирана /НАГ/. В началото на година са обхванати общо 3872 ученици в 175 паралелки от I до XII клас в общинските учебни заведения и 1610 ученици в 77 паралелки – в държавните. В помощното училище учениците са 27 в 6 паралелки.

Основен фактор, влияещ върху броя на учениците в общинската образователна система, е демографският – ниска раждаемост и миграционни процеси. Раждаемостта в Габровска община намалява, но много по-сериозен е друг проблем – миграцията. В последните две учебни години от учебните заведения в Габрово са отписани средно по 105 ученици, които заминават със семействата си в чужбина или в други общини. За сравнение – в габровските училища се записват около 62 ученици средно за година. Същата тенденция от години се наблюдава и при издирването на децата, подлежащи за първи клас. От справките, предоставяни от отдел ГРАО, се „отписват“ около 150-160 деца, още преди кампанията по записване в училище.

В габровските учебни заведения се обучават 177 деца от други етноси, разпределени, както следва:

Таблица № 3

КЪМ 01.01.2016 г.	Брой ученици от други етноси	
УЧИЛИЩЕ	Начален етап	Прогимназиален етап
НУ "Васил Левски"	2	
ОУ "Ран Босилек"	0	0
ОУ "Неофит Рилски"	10	7
ОУ "Цанко Дюстабанов"	20	31
ОУ "Христо Ботев"	17	2
ОУ "Иван Вазов"	20	12
ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"	7	3
СОУ "Райчо Каролев"	11	12
СОУ "Отец Паисий"	16	6
ПМГ "Акад. Иван Гюзелев"		0

**ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И ДРУГИ
БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ В УЯЗВИМО СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ, ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА РОМИТЕ
СИТУАЦИЯ В ОБЩИНА ГАБРОВО (2016 - 2018)**

ПУ "Николай Палаузов"	1	
Национална Априловска гимназия		0
ПГ по строителство		0
ПТГ „Д-р Никола Василиади“		3
ПТГ „Пенчо Семов“		8
ОБЩО	104	84

В община Габрово функционират 10 детски заведения /3 – ОДЗ и 7 – ЦДГ/ с 16 бази, 3 от които са в села и 1 в кв. Етъра. В тях са обхванати 104 деца от етнически малцинства, както следва:

Таблица № 4

КЪМ 01.01.2016 г.	Брой деца от други етноси			
ДЕТСКО ЗАВЕДЕНИЕ	I група	II група	III група	ПГ
ОДЗ "Дъга"				
база Яворец	4	5	7	4
ОДЗ "Ран Босилек"	0	0	2	7
ЦДГ "Мечо Пух"	1		2	1
база Поповци	0	0	0	0
ЦДГ "Слънце"	2		4	3
ЦДГ "Перуника" 1	4		4	6
ЦДГ "Перуника" 2	2		3	2
база Етъра				
ЦДГ "Мики Маус"			1	
база Враниловци			1	
ЦДГ "Младост"	1	5		2
ЦДГ "Явор"	8	1	2	4
ЦДГ "Първи юни"	3	1	1	3
ЦДГ "Радост" 1	1	0	1	0
ЦДГ "Радост" 2	4	0	2	0
ОБЩО	30	12	30	32

В детските заведения в община Габрово са обхванати 104 деца от ромски етнос. Едва около 1% от последните не са обхванати в задължителната предучилищна подготовка. Тези данни и проценти са въз основа на данните, получени от отдел ГРАО за децата с настоящ адрес в Габровска община. Същевременно Не-всичка-вероятно-ет има семейства, които живеят в общината, но са без адресна регистрация и на практика те не могат да бъдат обхванати или са откривани случайно.

Подлежащите на задължително обучение ученици до 16-годишна възраст от етническите малцинства, живеещи на територията на община Габрово, са обхванати. В последните години се наблюдава отказ от страна на родителите от български етнос да записват децата си в ОУ „Цанко Дюстабанов“, като, особено в последните две, първокласниците са основно от ромски етнос. В другите учебни заведения няма голямо струпване на деца от малцинствата и те са разпределени равномерно в паралелките.

В началния етап броят на учениците от малцинствен произход е по-голям, отколкото в прогимназиалния и гимназиалния. Това се дължи на следните причини:

- отпадане от училище поради навършени 16 години и нежелание да продължат образованието си в дневна форма на обучение;

- не продължаване обучението след завършено основно образование /за навършилите 16 години/;

- напускане училище поради започване на работа или сключен брак.

Общинските учебни и детски заведения, съвместно с Община Габрово, изпълниха **Общинска програма за образователна интеграция на децата и учениците от етническите 2010 -2015 г.** Дългосрочните цели, заложиени в нея, са:

1. Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от етническите малцинства.

2. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

3. Създаване предпоставки за успешна социализация на децата и младежите от етническите малцинства.

4. Превръщане на културното многообразие в източник и фактор за взаимно опознаване и духовно развитие на подрастващите и създаване на атмосфера на взаимно уважение, толерантност и разбирателство.

5. Формиране на подходящ социално-психологически климат, който да благоприятства реализирането на настоящата програма.

При реализацията на тази програма, във всички учебни и детски заведения в община Габрово са изградени педагогически екипи за работа по проблемите на образователната интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и за превенция на риска от отпадане от училище. Всяка учебна година се разработват и приемат вътрешноучилищни планове за работа по посочената тематика.

В изпълнение на поставените цели, в планове за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства се осъществяват следните дейности:

- в учебните заведения:

- в часовете на класа или в допълнителни тематични занимания на учениците е предоставена възможност да се запознаят с културното многообразие, религиите, традициите и обичаите на различните етноси;

- с учениците от етнически малцинства редовно работят класните ръководители и педагогическите съветници, като акцент в работата е формирането на социални умения – общуване, себепознание, справяне с проблемни ситуации, решаване на конфликти, права и задължения на децата и др. Работи се и с родителите на децата с цел мотивиране да осигуряват редовното им присъствие в училище;

- децата и учениците от етническите малцинства са включвани в организацията и провеждането на всички училищни празници. Приобщени са и участват активно и в извънкласните форми – танцови състави, вокални групи, спортни отбори и др.;

- във всички учебни заведения се провежда диференцирана и индивидуална работа с изоставащи ученици – консултации, практически занятия;

- по-голяма част от учениците от етнически малцинства посещават полуинтернатните групи, сформирани в училищата;

- реинтеграция на преждевременно отпадналите от образователния процес;

- осигурява се безплатен транспорт за всички ученици до 16 годишна възраст от населени места, в които няма училища или детска градина. Средно годишно 160 деца и ученици ползват тази услуга, за да се възпитават и обучават в детската градина и училище, като 80 % от тях са от ромски произход;

- обръща се сериозно внимание на условията за осъществяване храненето на учениците в училищни условия;

*ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И ДРУГИ
БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ В УЯЗВИМО СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ, ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА РОМИТЕ
СИТУАЦИЯ В ОБЩИНА ГАБРОВО (2016 - 2018)*

- учениците от социално-слаби семейства са подпомогнати от училищните с ученически пособия; социално слабите семейства се подпомагат с помагала и дрехи за децата;

- в учебните заведения се организират изложби и различни празници с участието на всички ученици;

- Центровете за обществена подкрепа активно се включват в работата с децата и учениците от етническите малцинства, като ги приобщава към всички свои мероприятия;

- Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни при Община Габрово също работи с деца от ромски произход, извършващи противоправни деяния и с техните семейства.

- В детските заведения:

- Децата на 5 и 6 години от подготовителните групи в детските градини и всички ученици от I до IV клас получават ежедневно подкрепяща закуска. Обедно столово хранене се предоставя на всички ученици от общинските учебни заведения, а тези, които са на целодневно обучение, ползват процент на поевтиняване на предоставяния обяд;

- осигурява се безплатен транспорт за всички деца в задължителните подготовителни групи от населени места, в които няма детска градина;

- като част от мерките за задържане учениците в училище, в детските градини и училища се реализират схемите „Училищен плод“ и „Училищно мляко“, като се даде възможност на повече от 2600 деца и ученици да получават безплатно свежи плодове и зеленчуци и 750 деца получават мляко;

- учениците от социално-слаби семейства са подпомогнати от училищните и читалищните настоятелства с ученически пособия; социално слабите семейства се подпомагат с помагала и дрехи за децата;

- в детските заведения се организират изложби и различни празници с участието на всички деца;

- във всички детски заведения целенасочено се развива речта на децата от етническите малцинства и се работи за овладяване на езика, като основа за общуване и по-нататъшна реализация. За децата, които не владеят добре езика, се организират допълнителни педагогически ситуации;

- децата в детските градини се включват във всички мероприятия и празници. По желание на родителите част от тях са включени в дейности извън ДООИ – групи за народни танци, изучаване на езици, приложни изкуства, спорт и др.;

- в детските градини се провеждат и празници на етносите, в които активно се включват и родителите на децата;

- във всички детски заведения се работи и с родителите на деца от етническите малцинства – мотивиране за записване на децата в детска градина, включване на родителите в родителските съвети по групи, осигуряване помощ и подкрепа за създаване на здравно-хигиенни и културни навици.

При осъществяване на дейностите по изпълнение на поставените цели в планове за образователна интеграция на децата и учениците от етнически малцинства се очертаха някои проблеми. Част от родителите на учениците от целевата група не са посещавали училище и не осъзнават необходимостта от образование. Поради това те отказват да осигурят присъствие на децата си в училище или го правят само в началните класове. След това ги оставят въкъпи или ги пращат да работят.

Ниският социален статус, безработицата, бедността провокират част от ромските семейства да извършват престъпления – основно кражби на метали, за да се издържат. Това

става модел за поведение на децата им и те не осъзнават в достатъчна степен, че осъществяват противоправни деяния. През последните години около 7% от малолетните и непълнолетните извършители на противообществени прояви и престъпления са роми. Прави впечатление повторемостта на деянията и незаинтересоваността на родителите.

Поради ранните бракове сред ромите, 12 – 13 годишните момичета спират да посещават училище, защото ги омъжват. Все повече спада възрастовата граница за започване на полов живот. Много трудно се обяснява на родителите, че този начин на живот не е здравословен за самото дете, че то е подложено на риск.

Стриктно се прилагат административни мерки спрямо родители, които не осигуряват присъствието на децата си в училище. Съгласно разпоредбите на Закона за народната просвета и Правилника за приложение на закона за народна просвета се санкционират родителите на учениците, допуснали неизвинени отсъствия. Наложени са наказания и са насочени за консултиране и работа с обществените възпитатели или към ЦОП. Не се издават служебни бележки за семейни добавки на ученици, които отсъстват безпричинно от учебни занятия. Съвместната работа на училищата с всички институции, занимаващи се с тези проблеми, спомага за успешното обхващане и задържане на всички ученици, подлежащи на задължително обучение.

През месец ноември 2015 година Община Габрово кандидатства с проектно предложение по процедура на подбор на проекти BG05M20P001-3.001 „Подкрепа за предучилищното възпитание и подготовка на деца в неравностойно положение“, в което са включени всички детски заведения. Проектът, на стойност 500 000 лева, е одобрен с Решение № 808110269/ 03.06.2016 г. на Ръководителя на Управляващия орган на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020, съфинансирана от Европейски структурни и инвестиционни фондове на Европейския съюз. Основната цел на проекта е да бъдат създадени условия за подпомогне на децата от етническите малцинства и/или от маргинализирани обществени групи/ чрез включването им в дейности, насочени към взаимно опознаване и приемане. С този проект се провокира активност и инициативи, насочени към обогатяване и разнообразяване на формите и средствата за ангажиране на децата. В детски заведения ще бъдат сформирани групи и клубове за предучилищна подготовка, в които са включени различни дейности като: допълнителни занимания, преди постъпване в първи клас, с деца, за които българският език не е майчин; взаимно опознаване на децата от различни етноси и възпитаването им в дух на толерантност; включване на родителите във възпитателния процес; създаване на условия за успешна социализация на децата от етническите малцинства и/или от маргинализирани групи и от семейства, търсещи или получили международна закрила; засилване на мотивацията на деца и родители за участие в образователния процес (постъпване в първи клас); преодоляване на негативни обществени нагласи, основани на етнически произход.

Община Габрово внесе проектно предложение за кандидатстване по BG05M20P001-3.2015-002 „Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства и/или търсещи или получили международна закрила“, в който са включени всички учебни заведения. Процедурата се финансира по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020, съфинансирана от Европейски структурни и инвестиционни фондове на Европейския съюз. Целта е да бъдат подпомогнати учениците, произхождащи от етническите малцинства, да се изградят като пълноценни граждани и да постигнат успешна професионална, социална и творческа реализация чрез: допълнителни занимания с ученици, за които българският език не е майчин, за компенсиране на пропуските при усвояване на учебния материал; взаимно опознаване на учениците от различни етноси и възпитаването им в дух на толерантност; засилване на мотивацията на ученици и родители за участие в образователния процес; създаване на условия за успешна социализация на

учениците от етническите малцинства; преодоляване на негативни обществени нагласи, основани на етнически произход.

Педагогическата общност, съвместно с Училищните настоятелства, работят за приобщаването на ромските родители към проблемите на училищната общност и активното им включване в училищния живот.

Планирани са съвместни мерки и инициативи за въздействие и мотивиране на родителите за упражняването на контрол върху учениците и изграждане на положителни нагласи към училището. Дейностите са насочени към оказване педагогическа и психологическа помощ, консултиране на родителите и подпомагането им за изграждането на подкрепяща семейна среда.

Цели на дейността по приоритет Образование:

1. Гарантиране на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от етническите малцинства.
2. Повишаване качеството на образование на децата и учениците от етническите малцинства
3. Създаване на подкрепяща и привлекателна среда в учебните и детски заведения.
4. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата, чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от ромски произход.
5. Приобщаване на родителите роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.
6. Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- Подготовка на децата на възраст 3-6 години за бъдещо пълноценно включване в образователния процес, особено на деца от малцинствени етнически групи;
- Разработване на проекти за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства;
- Дейности, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства и техните връстници, в интеграционна мултикултурна среда;
- Създаване на клубове по интереси; сформирание на групи по свободно избираема подготовка (СИП) в областта на културата, фолклора и традициите на различните етноси, танцови формации; изкуства;
- Насърчаване на отговорно родителско отношение;
- Ограмотяване на възрастни роми;
- Предоставяне на продължаващо професионално обучение за лица, навършили 16 г.;
- Въвеждане на форми на взаимодействие и дейности в детските градини и училищата за изграждане на положителни нагласи към образователната интеграция на ромските деца;
- Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда.

2. ПРИОРИТЕТ ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Здравеопазването, респективно здравния статус на ромската общност в Габровска област, е комплексен проблем.

С писмо изх. № ОСД-04-01-61/12.05.2016 г. беше изискана информация за здравния статус на ромската общност от РЗИ Габрово и РЗОК Габрово. По информация на РЗИ Габрово, голяма част от ромите са здравно неосигурени или с прекъснати здравно-осигурителни права, което ги лишава от профилактични прегледи, ранно диагностициране и превенция на заболявания и с годините води до влошаване на здравословното им състояние. Сред причините, водещи до влошения здравен статус на ромския етнос, са: масовото обедняване, непълноценното хранене, постоянния стрес, нехигиенните жилищни условия, ранните и чести раждания. Често явление е отказът да се посещава личен лекар поради неплатежоспособност. Негативно влияние върху здравословното състояние на децата оказват ранните бременности и недостатъчното наблюдение и грижи за децата. Срещат се затруднения при провеждане на задължителните имунизации, поради ниската здравна култура на родителите и липсата на съдействие от тяхна страна. Проблем е и несериозното отношение на родителите към лечението на децата, некупуването на изписани от личния лекар медикаменти, преждевременното напускане на болнично заведение и прекъсване на лечението.

Стремежът на местно ниво е в синхрон с националната политика и е насочен към осигуряване на равен достъп до качествено здравеопазване, осигуряване на минимално социално осигуряване и пълно здравно осигуряване за ромите. Основната цел в посока здравеопазване е осигуряване на превантивни мерки, редовни медицински прегледи, пренатални и постнатални грижи и семейно планиране.

Очерталите се през годините проблеми в сферата на здравеопазването на ромите са:

- Ранното съжителство на съпругески начала и раждане на деца от малолетни и непълнолетни майки - важен, специфичен за ромската общност проблем. По отношение на бременността – бременните жени се картотекират непосредствено преди раждане, не посещават редовно женска консултация и с това попадат в рискови групи бременности. Наблюдават се бракове по съребрена /роднинска/ линия, което предполага раждането на дете с увреждания.
- Друг проблем е, че ромите не водят децата си на детска консултация и респективно не ги имунизират редовно. Това е една от причините за честото боледуване на децата им, както и по-високата смъртност сред ромското население. Текущите проверки по имунопрофилактиката, извършвани през 2015 г. от РЗИ Габрово, показват, че има деца от ромски произход със значителни пропуски в имунизационния си статус.
- Значима част от децата от ромския етнос се отглеждат в рискова семейна среда (родители с психични заболявания, проституиращи майки, родител, лишен от свобода, родители-алкохолици). Обхващането на такива деца със задължителни профилактични имунизации е изключително трудно, поради липсата на съдействие от родителите им.
- Голяма част от ромите, след преглед от лекар, не закупуват изписаните медикаменти, включително и за децата си. Това не само обезсмисля медицинския преглед, но и влошава здравното им състояние.
- Няма навици за посещение при лекар по дентална медицина, нито тенденция за водене на децата при такъв.
- Голяма част от заболяванията са в резултат на редица рискови фактори - начин на живот, масово и дълбоко обедняване, висока безработица, влошена структура на доходите и потреблението, лоши хигиенни условия за живот, неблагоприятна околна и жилищна среда, във връзка с което ромското население по-често боледува от: хронични болести на дихателната система, алергии, хронични болести на черния дроб, наследствени заболявания и вродени аномалии, стомашно-чревни заболявания и различни болести, причинявани от паразити.
- Сериозен проблем представляват инфекциозните заболявания като хепатит А – наречен „болест на мръсните ръце“ и туберкулозата. Лошите битови условия на населението

*ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И ДРУГИ
БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ В УЯЗВИМО СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ, ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА РОМИТЕ
СИТУАЦИЯ В ОБЩИНА ГАБРОВО (2016 - 2018)*

от ромския етнос затруднява изолацията на заразноносителите и провеждането на противоепидемични мерки при възникване на заразни заболявания. През 2015 г. РЗИ Габрово регистрира взрив от хепатит А сред ромски семейства, живеещи при лоши хигиенно-битови условия в гр. Габрово, ул. „Ген. Николов“ №7, като за периода 30.09.2015-08.12.2015 г. заболяват 10 лица на възраст от 2г. - 20г.

- През 2014 г. Община Габрово заяви необходимостта от обучението на две лица за работа като здравни медиатори пред Регионална здравна инспекция; Здравни медиатори все още липсват.

- В изпълнение на проект „ПОСОКИ - предоставяне в общността на социално-образователно консултиране и интегриране“, финансиран от МТСП със заем от Международната банка за възстановяване и развитие, на територията на община Габрово през 2015г. бе разкрит Комплекс за интегрирани услуги за деца и семейства. Комплексът бе ситуиран в ремонтирани и обзаведени за целта помещения в гр. Габрово, ул. „Ивайло“ №13. Специалистите в Комплекса работиха с деца на възраст от 0 до 7 години и техните родители, както и бъдещи родители от рискови групи.

Предоставяни услуги/дейности в Комплекса за интегрирани услуги за деца и семейства:

- ✓ Услуги за деца от 0 до 3 години и техните родители: Формиране и развитие на родителски умения; Семейно консултиране и подкрепа; Здравна консултация за деца;
- ✓ Услуги за деца от 3 до 7 години и техните родители: Семейно консултиране и подкрепа; Здравна консултация за деца; Допълнителна подготовка за равен старт в училище; Индивидуална педагогическа подкрепа за деца с увреждания.

В областта на здравеопазването, основно дейностите са насочени към: консултиране и подкрепа в грижите за децата, редовно наблюдение на здравето, физическото и психомоторното развитие на бебетата и децата; превенция на детската заболеваемост, смъртност и други рискове в ранна детска възраст; осигуряване достъп до здравеопазване за родители на новородени и на малки деца, които са уязвими, изолирани и/или не са регистрирани при общопрактикуващ лекар или не го посещават; осигуряване на мобилност – посещения в домовете на родителите, работа в общността за превенция на заболяванията, информиране и консултиране и др.

За осигуряване устойчивост на постигнатото по проекта, в началото на 2016г. Община Габрово разработи проектно предложение по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2016-2020, процедура за безвъзмездна финансова помощ „Услуги за ранно детско развитие – „Комплекс за социално-интегрирани услуги за деца и семейства“. В рамките на проекта ще продължи работата с лица и деца от 0 до 7 годишна възраст от рисковите групи. Основно дейностите ще бъдат насочени към предоставяне на услугите: Ранна интервенция на увреждания, Здравна консултация и превенция на заболяванията, Семейно консултиране и подкрепа, Индивидуална педагогическа подкрепа на деца с увреждания и Допълнителна подготовка за равен старт в училище. Изпълнението на проектните дейности ще стартира в периода м. август – м. септември 2016 г. Срок за изпълнение на проекта – до края на 2018г.

Населението на община Габрово има добра осигуреност със заведения за извънболнична и болнична медицинска помощ.

Във всички учебни и детски заведения в Габрово има разкрити здравни кабинети по Наредба №3/27.04.2000 г.

На територията на общината има 29 медицински кабинети в училищата и детските градини, обслужвани от 27 медицински специалисти и 76 медицински специалисти, обслужващи три детски ясли. От ежегодно провежданите анализ и проследяване на здравословното състояние на децата и учениците, за 2016 г. могат да се направят следните изводи:

- При децата във възрастовата група 0-7 години водещи са следните заболявания – Пневмония – 12,08%, Алергичен ринит – 9,13%, Смущения в зрението – 7,95%, Затлъстяване – 1,5%.
- При учениците водещи заболявания са: Смущения в зрението – 21%, Затлъстяване – 5,9%, Алергичен ринит – 5,13% и астма - 4,68%.

Към настоящия момент, на територията на община Габрово не са функционирали мобилни кабинети и няма действащи здравни медиатори, което още повече затруднява достъпа на уязвимите групи до здравна помощ и медицински грижи.

В общината функционират 2 заведения за болнична помощ, 7 медицински центъра и 1 хоспис. Болничните заведения разполагат общо с 430 легла. В извънболничната медицинска помощ има регистрирани 41 индивидуални практики за първична медицинска помощ, от които 1 групово практика, 32 амбулатории за специализирана медицинска помощ, от които 2 групови практики. Практиките за първична дентална медицинска помощ са 70 индивидуални и 4 групови.

Цели на дейността по приоритет Здравеопазване:

1. Подобряване на достъпа до здравни грижи и профилактика за деца.
2. Повишаване на здравните знания и информираността на ромското население.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- ✓ Предприемане на действия за засилване на промотивните образователни и профилактични грижи за децата и семействата от уязвимите групи;
- ✓ Функциониране на мобилни кабинети с действащи здравни медиатори, с цел улесняване достъпа на уязвимите групи до здравна помощ и медицински грижи;
- ✓ Повишаване информираността на подрастващите, с цел повишаване на здравната и сексуалната им култура. Включване на децата и младежите в кампании по повод международни дни за борба със значими заболявания;
- ✓ Разширяване обхвата на информираните лица, като се включат родители и близки, ангажирани с отглеждането на децата;
- ✓ Акцентиране върху необходимостта от правилно хранене и своевременно имунизирание на децата;
- ✓ Информирание относно значението на профилактичните прегледи;
- ✓ Използване капацитета на НПО и здравни медиатори, с цел засилване на „теренната“ работа.

3. ПРИОРИТЕТ ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Към настоящия момент, очакващи да бъдат настанени в общински жилища са 84 семейства с определена жилищна нужда, от които над 20 са ромски.

В Община Габрово е изграден солиден жилищен фонд, но, по-голяма част от него е въведена в експлоатация в периода 1960 - 1990 г., което обуславя неговото морално и физическо остаряване и необходимостта от системна поддръжка и обновяване на обектите.

Не е малък броят на хората, за които Общината е единствената надежда за решаване на жилищните им потребности. Предвид ограничените възможности за инвестиции в жилищни имоти, при настаняване на нови наематели в общински жилища се разчита основно на такива, освободени поради различни причини от предходни наематели.

Голяма част от наемателите на общински жилища живеят в тях от десетилетия, отговарят на условията за настаняване и се очаква да продължават да ги обитават и в бъдеще.

Последното показва, че на тези жилища не следва да се разчита за настаняване на нови нуждаещи се семейства.

Управлението на общинския жилищен фонд се извършва изцяло с бюджетни средства. Предвид състоянието на фонда, тези средства са недостатъчни и следва да бъдат увеличавани в бъдеще. Една част от жилищата се нуждаят от конструктивно укрепване, ремонт на покривни конструкции, ВиК и ел. инсталации, подови покрития, облицовки, дограми и др., поради лошо стопанисване от страна на наематели и извършваните до момента предимно дребни ремонтни дейности по поддръжката им. Необходимо е да се използва всяка възможност за основни ремонти и обновяване на фонда с привлечени средства.

Тенденцията към нарастване на нуждаещите се от т.н. социални жилища, води до необходимостта от придобиването на нови общински жилища. Предвид недостига на бюджетни средства, за постигане на последното следва да се използват всички законово позволени възможности, включително учредяване на възмездно право на строеж на жилищни сгради срещу придобиване на жилища в тях, привличане на външен финансов ресурс и др. Предвид огромната разлика между размера на наемите на жилища от общинския жилищен фонд и аналогични на свободния пазар, е необходим анализ, целящ актуализация на нормативната база, уреждаща отношенията наемодател – наемател през призмата на доходите на настанените домакинства или срока на настаняването.

Общинският жилищен фонд разполага с 554 жилища (къщи и апартаменти), в които са настанени 109 семейства от малцинствените групи (19.68 %).

За голям част от ромските семейства липсата на жилище с нормални битови условия е сериозен проблем. По тази причина Община Габрово прави възможното да им бъде предоставено под наем общинско жилище. Проблемите възникват след настаняването им в такова жилище. Не всички заплащат наемната цена и консумативните разноски, не полагат и грижите на добър стопанин при ползване на жилището, което води до влошаване на неговото състояние и до необходимост от значителни средства за неговото възстановяване или в краен случай - премахване.

В община Габрово няма квартал, населяван единствено от малцинствени групи. Те са разпръснати из целия град. Въпреки това има няколко квартала с концентрирано ромско население - индустриалната част на града, кв. Бойката, ул. Батак, ул. Генерал Николов, ул. Градище, на ул. Лазурна, а също така и в кварталите Сирмани и Смирненски. По-голямата част от ромите живеят в общински жилища. Други се самонастаняват в изоставени постройки, които са стари, неподдържани реституирани частни имоти, в повечето случаи без електричество, санитарни възли и течаща вода, част от тях полусъборени, липсват мебели, електрически уреди и вещи от първа необходимост.

Незначителна част от ромите живеят в собствено жилище.

От описаното по-горе е видно, че целевата група е предимно от компактно ромско население без собствени жилища, живеещи при лоши битови условия.

Често в една къща живеят няколко семейства, обикновено с две и повече деца. Уличната мрежа в тези райони и квартали е изградена и е асфалтирана. Дворните места остават неподредени и често ромите складира в тях ненужни вещи, отпадъци от строителни дейности, метални отпадъци и др.

Много от хората, които търсят жилище, не отговарят на условията на общинската Наредба за условията и реда за установяване на жилищни нужди и настаняване под наем в общински жилища и по тази причина жилищните им проблеми не могат да бъдат решени. Най-голяма нужда от жилище имат хората от рискови целеви групи, които на моменти изпадат в безпомощност да намерят жилище, поради ниските си доходи и невъзможността за плащане на свободен наем. Това е основен проблем и за младите хора, които обикновено са принудени да живеят със своите родители.

**ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И ДРУГИ
БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ В УЯЗВИМО СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ, ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА РОМИТЕ
СИТУАЦИЯ В ОБЩИНА ГАБРОВО (2016 - 2018)**

Във връзка с липсата на жилище и затрудненията за плащане на наем, най-засегнати са бездомни хора на различна възраст, които живеят сами, както и хората с тежки съпътстващи проблеми (зависимости, проблемно поведение, напуснали местата за лишаване от свобода), семейства от етническите малцинства, хората напускащи специализирани институции за деца, както и самотните майки.

Цели на дейността по приоритет Жилищни условия:

1. Увеличаване на общинския жилищен фонд
2. Спиране процесите на влошаване на състоянието на съществуващия общински сграден жилищен фонд.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- създаване на условия за реализация на договори за обновяване срещу право на строеж за допълващо застрояване, надстрояване и пристрояване при устройствена възможност и съгласие на собствениците;
- дарение или преотстъпване на жилища на общината от юридически и физически лица;
- придобиване на жилищни имоти по право;
- преустройство на неизползвани досега общински помещения в жилищни;
- учредяване право на строеж върху общински терени за жилищно строителство на инвеститори, срещу предоставяне на определен брой жилища в собственост на общината;
- замяна на маломерни общински жилища с по-големи такива, собственост на физически и юридически лица по тяхна инициатива (за целта е необходимо провеждането на агитация и др. подобни мероприятия сред населението на общината), в допустимите от Закона случаи;
- увеличаване на бюджетните средства за поддръжка на общинския жилищен фонд;
- осигуряване на европейски средства и средства от други финансови източници за подобряване състоянието на имотите.

4. ПРИОРИТЕТ ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ

По данни на НСИ от 2011 г., от икономическо активното население на община Габрово заети са 88,5 %, а 11,5 % са безработни. 94 % от населението в трудоспособна възраст е съсредоточено в гр. Габрово.

Области Общини Населени места	Икономически активни			Икономически неактивни
	общо	заети	безработни	
ГАБРОВО ОБЛАСТ	55250	49060	6190	53838
ГАБРОВО ОБЩИНА	30808	27291	3517	27537
ГР. ГАБРОВО	28971	25688	3283	23424

Една от най-уязвимите групи на пазара на труда е тази на безработните роми. Трудовата им интеграция е свързана с решаването на проблема с високия процент на дълготрайно безработните сред тях. В община Габрово, така както и в цялата страна, основните причини, обуславящи високото ниво на безработица сред ромите, са ниското ниво на образование или липсата на такова; недостатъчната мотивация и несериозното им отношение към законово регламентирания им задължения като регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“, липсата на умения за търсене и кандидатстване за работа; липсата на

квалификация, на предприемачески умения и финансов ресурс за стартиране на собствен бизнес.

В община Габрово по-голямата част от ромското население е безработно и получава помощи, чиито размери са недостатъчни, за да задоволят потребностите на многочленните семейства. Ниската степен на образование, липсата на квалификация още повече стеснява кръга от възможности за намиране на постоянна работа. Поради тези причини ромското население работи през летните месеци обща работа и не придобива трайни трудови навики и умения. Тенденция на пазара на труда е ниско образованите безработни и тези без квалификация да намират най-трудно работа.

По данни на Дирекция „Бюро по труда“ – Габрово, в община Габрово равнището на безработица в края на 2015 г. е 6,07% (1830 лица), а като средна величина за 2015 г. е 6,15%, което е с 0,42 процентни пункта по-ниска спрямо същия период на 2014 г. Регистрираните роми са 44 лица или 2,4 % от общият брой безработни за този период. Дълготрайната безработица често води до демотивация при търсене на заетост и безработните лица стават част от системата на социално подпомагане.

Няма точни и систематични официални данни за дела на ромите сред хората, обект на социално подпомагане. Практиката показва, че ромските семейства и техните деца числено преобладават сред лицата, обект на социално подпомагане.

Повечето от целевата група безработни не търсят активно работа, нямат завършено образование и придобита квалификация, което затруднява и намирането и съответно наемането им на работа и включването им в обществения живот.

Безработицата и ниските доходи при тази общност обуславя рисковата група социално слаби лица и семейства, подпомагани с месечни социални помощи по Закона за социално подпомагане и Правилника за прилагане на закона за социално подпомагане.

Община Габрово ежегодно, при изпълнението на различни национални или регионални програми, както и по проекти по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, ангажира по трудови правоотношения лица от етническите групи.

За 2013 г. и 2014 г. броят на назначените лица от ромския етнос е:

- ✓ Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“:
 - 2013 година - в периода 01.04 – 30.04.2013 г. - 8 лица; за период от три месеца, с краен срок 31.12.2013 г. – 4 лица - аварийна група;
 - 2014 година - 9 лица;
 - 2015 година – 4 лица.
 - 2016 година – до месец февруари – 3 лица.
- ✓ Проект „Нов избор – развитие и реализация“, към Агенция по заетостта – 3 лица работници поддръжка на пътища - проектът стартира през 2012 г. и приключи на 01.10.2013 г.;
- ✓ Проект „Подкрепа за достоен живот“, по Оперативна програма Развитие на човешките ресурси – 5 лица, назначени като лични асистенти на лица с увреждания;
- ✓ „Зоопарк“ Габрово – 1 лице;
- ✓ Регионална програма за заетост – 1 лице през 2014 г.;
- ✓ Проект „Обучение и заетост за младите хора“ на Агенция по заетостта по ОП „Развитие на човешките ресурси“ – 6 лица до 29 години от цялата група 18 лица.

Отдел „Закрила на детето“ при Дирекция „Социално подпомагане“ – гр. Габрово, работят с ромски семейства и деца по проблеми, свързани с изоставяне на деца след раждането им, настаняване на деца в семейства на роднини или специализирани институции, поради тежки жилищни и битови условия на живот и/или невъзможност на родителите да полагат необходимите грижи и възпитание. Много от семействата са с 3, 4 до 12 деца. Със семействата се работи с гъвкави форми, като временно настаняване и връщане обратно в

семежна среда, тъй като е изявено желание и са предприети необходимите инициативи за подобряване условията да бъдат отглеждани децата в семейството, но има и отделни случаи, където резултатите са незадоволителни, въпреки положените усилия.

Цел на дейността по приоритет Заетост и социално включване: Осигуряване на достъп на ромите и друго, живеещо при подобни условия население, до пазара на труда и до различните инициативи за самостоятелна заетост.

Конкретни дейности за изпълнение на целта:

- Насърчаване на заетостта чрез програми и мерки по реда на ЗНЗ в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове и програми;
- Професионална квалификация, в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове и програми.

5. ПРИОРИТЕТ ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Основната оперативна цел на всички европейски държави, включително и на Република България, е насочена към гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“. Рамката на Европейския съюз предвижда нов подход за решаване на проблема със значителното социално и икономическо изключване. Единственият начин за успешното интегриране на ромите е чрез обединяване на усилията, а от решаващо значение е също така да бъдат включени всички участници: институциите на ЕС, националните, регионалните и местните власти, гражданското общество и, разбира се, самите роми. Дискриминацията е забранена по силата на редица международни конвенции в първичното и вторичното право на ЕС, както и на национално ниво в Конституцията на Република България, Закона за защита от дискриминация, Наказателния кодекс и редица други закони.

Въпросът за равнопоставеността и недискриминацията намира правно основание в Конституцията и в законите на Република България, които изискват равно третиране на гражданите, без оглед на тяхната раса или етнос. Член 6 от Конституцията гласи: „(1) Всички хора се раждат свободни и равни по достойнство и права. (2) Всички граждани са равни пред закона. Не се допускат никакви ограничения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние.“

Все още е налице неинформираност сред населението от ромски произход за възможностите за защита правата на гражданите срещу проява на дискриминация.

Главните фактори, пораждащи престъпността в ромската общност и в други общности в неравностойно положение, са идентични. Те са свързани с проблеми като бедност, лоши битови условия, безработица, неграмотност, участие в сивата икономика.

За периода 2009-2016 г., на територията на област Габрово, в т.ч. и в община Габрово, няма регистрирани междуетнически конфликти. По данни на МВР – Габрово, в областта не се забелязва увеличаване или намаляване на престъпленията, извършвани от представители на уязвими групи, в т.ч. от роми. Според служителите на реда, много роми не смятат своите противоправни деяния престъпления, а ги възприемат и оправдават като начин за оцеляване. Такива са например престъпленията, свързани със събиране на желязо за вторични суровини. Последното е станало част от сивата икономика, други форми на която са: незаконен дърводобив; незаконно събиране на реколта; улична продажба на евтини потребителски стоки, често контрабанда. Най-разпространените видове престъпления сред уязвимите групи

са кражби, измами, управление на МПС от неправопособни лица, причиняване на средна или лека телесна повреда, увреждания, изнасилвания или блудства.

Органите на местното самоуправление, в това число и Община Габрово, имат отговорна роля в изграждането на включващо общество и кохезия в местните общности. Успешното изпълнение на тази роля изисква от тях адекватен отговор – изграждането и прилагането на местни политики, насочени към равенство и недискриминация, за да постигнат интегрирани квартали, градове и села.

Социалната профилактика на правонарушенията сред подрастващите остава основен приоритет в дейността на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните при Община Габрово. Комисията осъществява своята дейност, спазвайки стриктно всички международни и национални стандарти за работа с деца, съблюдавайки правата и законовите им интереси.

Годишните отчети на МКБППМН сочат, че преобладаващо възпитателните дела се образуват за извършени кражби. Към общите констатации за факторите, пораждащи противообществени прояви при малолетните и непълнолетните, следва да се отчете и ролята на семейството. Голям е броят на децата, които са отглеждани от един родител, или живеят при роднини (поради трайно или периодично отсъствие на родители, работещи в чужбина). Рискова група са и децата от многодетни семейства и семейства, създадени от много млади родители.

Без съмнение, за намаляване на противообществените прояви и престъпността в ромската общност и други общности в неравностойно положение, е необходимо да се промени тяхното социалното положение, средата за обитаване, качеството на образование и т.н.

С цел гарантиране правата на гражданите на община Габрово, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“, са планирани следните дейности:

- Осигуряване на добро функциониране и развитие на правната уредба на местно ниво, на институционалните структури и на инструментариума за защита от дискриминация, с което да се повишат гаранциите за ефективна защита на правата на ромите, тяхната равнопоставеност, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот;
- Интегриране на потребностите, проблемите и правата на ромите в общите интеграционни правителствени и секторни политики (мейнстриймिंग) и едновременно с това предприемане на временни насърчителни (позитивни мерки) за преодоляване на дискриминативни практики и постигане на равнопоставеност във всички обществени сектори;
- Укрепване на междуинституционалната координация за ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите;
- Подобряване на механизмите за сътрудничество, диалог и консултации между публичния сектор, ромите и гражданските организации, работещи за интеграция на ромите;
- Подобряване на ефективността на работа на служителите в правоохранителните органи в мултиетническа среда при спазване на стандартите за правата на човека;
- Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез всички форми;
- Насърчаване на културния плурализъм в медиите и прилагането на професионалните стандарти за етично отразяване на въпросите на ромите на местно ниво;
- Насърчаване равнопоставеността между жените и мъжете и осигуряване на предпоставки за успешна реализация и нова социална роля на ромската жена;
- Засилване работата в общността, особено с деца и младежи, с цел формиране на социални умения за избягване на рискове, създаване на условия за развиващи ключови умения и дейности и увеличаване на възможностите за социализация;

- Засилване на работата със семействата от ромски произход и от друго, живеещо при подобни условия население, при съблюдаване на правните механизми и работа със семействата за осъзнаване на родителските задължения, за разбиране и спазване правата на децата;

- Разяснителни и информационни кампании за повишаване на чувствителността и нетърпимостта към прояви на дискриминация;

- Системна работата на местно ниво за осъзнаване от ромите на правата и отговорностите им като граждани.

Цел на дейностите по приоритет Върховенство на закона и недискриминация:
Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата”.

Конкретни дейности за изпълнение на целта:

➤ Повишаване на административния капацитет и чувствителността на служителите в администрацията по отношение правата на малцинствата, въпросите на недискриминацията и общуването в мултиетническа и мултикултурна среда, повишаване на уменията им за формулиране и прилагане на политики за интеграция на ромите;

➤ Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез всички форми;

➤ Засилване работата в общността, особено с деца и младежи, с цел формиране на социални умения за избягване на рискове и увеличаване на възможностите за социализация.

6. ПРИОРИТЕТ КУЛТУРА И МЕДИИ

Културата е важен елемент от социалния живот на хората, тя е комплексна сфера, включваща културно- историческо наследство, дейността на разнообразни културни институции и др. Освен икономическото състояние на населението, духовното е от голямо значение за запазване на местната и национална идентичност и самочувствие.

На територията на община Габрово функционират 31 читалища, вкл. и в селата.

Читалищата развиват дейности, основно в следните направления:

- Развитие и поддържане на библиотечното дело. Гражданите имат достъп до периодичен печат и художествена литература. В библиотеките са налице отдели за художествена литература, детски четива, техническа литература и изкуство.

- Художествена самодейност – в различните етапи и на различно ниво в читалищата са организирани самодейни състави – танцови, певчески и др.

- Образователно-просветна дейност – в читалищата през различни периоди са организирани обучения по различни видове музикални инструменти, езици, танци.

- Организиране на чествания на различни празници и мероприятия, свързани с исторически годишнини, християнския календар или определени събития с местно значение.

На територията на община Габрово съществуват и други културни институти: РБ „Априлов Палаузов“, Регионален исторически музей, Национален музей на образованието, Музей Дом на хумора и сатирата, ЕМО „Етъра“, МАИР „Боженци“, ХГ „Христо Цокев“, ДТ „Рачо Стоянов“, Куклен театър. В организиранията мероприятия от културните институти на територията на общината или в дейности на общинско ниво активно се включват всички граждани, независимо от етническата им принадлежност или културни различия.

Всички дейности, заложи в културния календар на Община Габрово, включват в себе си идеята за културно многообразие и възможността за межкултурен диалог. Всички читалища на територията на общината, осигуряват равен достъп за участие на гражданите на населеното място в културния живот и реализират своите просветни и културни дейности с

участието на представители от всички етноси на база равнопоставеност.

В районите с преобладаващо ромско население се организират събития и празници, които обединяват български и традиционно ромски културни традиции. В дейностите са включени роми, като по този начин се цели тяхната интеграция и социализация.

Най-активно с ромското население и представители на етноса работят ЦОП-ете, като в организираните дейности децата получават знания и умения, свързани с различни видове изкуства – приложно изкуство, рисуване, музика и театър.

Основна цел е възможно най-пълното обхващане на представителите на етноса и тяхното включване в изпълнение на дейностите от културния календар.

Резултатите по отношение на социализацията им са обнадеждаващи. Съвместно с читалищата, учебните и детските заведения в града се провеждат инициативи - образователни концерти, беседи и открити занятия по музикално и танцово изкуство. В резултат на това обучение, ученици от етническите малцинства започнаха да посещават школите по изкуства и танци.

Децата от ромския етнос се включиха и в „Летни занимания“ през 2014, 2015 и 2016 година /20 – през 2014, 16 – през 2015 г. и 32 през 2016 г./, като посетиха всички културни институции в Габрово, участваха в походи, забавни игри и екскурзии.

Цели на дейностите по приоритет Култура и медии:

1. Създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот и съхранение и развитие на ромската традиционна култура и творчество.

2. Създаване на условия за равнопоставено представяне на ромската общност, промяна на негативния образ на ромите и противодействие на проявите на „език на омразата“ в печатните и електронни медии.

Конкретни дейности за постигане на целите:

➤ Разработване и реализиране на програми за културна и социална интеграция на общинско ниво;

➤ Институционално укрепване на читалищата като модерни центрове за развитие на местната общност, включително и ромската.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Интеграцията на малцинствата е процес на социално-икономическо, политическо и културно включване на тези групи в българското общество. Това налага промяна в начина на тяхното възприемане, категоризиране и представяне от мнозинството, което трябва да уважава уникалността на различните етноси и да съдейства за утвърждаването им. Това е задача, за осъществяването на която е необходимо да бъдат обединени усилията на всички институции.

Усилията на Община Габрово са насочени към създаване на устойчива схема за сътрудничество между местните институции, представителите на малцинствената общност и неправителствените организации. Изграждането на такова сътрудничество и поддържането на постоянен диалог е предпоставка за реализиране на стратегиите за интеграция, с гаранция за икономически просперитет. Решаването на проблеми на дадената малцинствена общност, с помощта на нейни представители, били те от конкретен и/или от общ характер, чрез активни действия за реализиране на съвместни програми, европейски проекти, информирание и превенция, са залогът за бъдещо развитие.

Конкретно, в края на периода на плана за действие се стремим да постигнем:

**ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И ДРУГИ
БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ В УЯЗВИМО СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ, ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА РОМИТЕ
СИТУАЦИЯ В ОБЩИНА ГАБРОВО (2016 - 2018)**

- Повишено качеството на образование на учениците в уязвимо социално-икономическо положение, които се самоопределят като роми, така и за ученици в сходна ситуация;
- Обхващане на всички подлежащи на задължително обучение в детска градина;
- Увеличаване на посещаемостта на учебните часове от учениците, застрашени от отпадане;
- Ограничаване броя на отпадналите ученици;
- Повишена здравна култура на учениците и младите хора в уязвимо социално-икономическо положение;
- Намаляване на ранните раждания и намаляване на родствениите бракове;
- Увеличаване броя на имунизирания лица;
- Увеличаване на информираността сред ромите;
- Намаляване на безработицата и включване на лица в уязвимо социално-икономическо положение в квалификационни курсове и програми за заетост;
- Съхранена идентичност на малцинствените общности.

IV. МОНИТОРИНГ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Мониторингът се осъществява чрез систематично събиране и анализиране на информация, както и съгласуване на мерките по плановия документ. Община Габрово ще включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението. На база тези функции, основните методи на мониторинга са:

- ✓ Отчитане на изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана в административен мониторингов доклад;

- ✓ Формиране на коригиращи мерки, с оглед изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана;

Дирекция „Образование и социални дейности“ при Община Габрово координира и обобщава получената информация в доклада.

Докладът се приема от Общински съвет.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Важен фактор за изпълнението на Общинския план за интегриране на българските граждани от ромски произход и други български граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация в община Габрово е да се организира и толерира включването на всички институции, официално представени ромски организации по места, отделни ромски представители на компактни групи от ромското население, както и НПО.

Последното е съществено за гарантиране на диалог на активното включване на всички лица от ромски произход в обществения живот, общинските и европейски програми с общата цел да се създаде обединяване усилията на всички етноси на територията на община Габрово за увеличаване на просперитета и икономическото благоденствие на хората от общината.

ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ

ПРИОРИТЕТ 1 – ОБРАЗОВАНИЕ						
Оперативна цел: Обхващане и приобщаване на ромските деца и ученици в образователната система, чрез осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда						
ЦЕЛИ	ЗАДАЧИ	ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНА ИНСТИТУЦИЯ	ВРЕМЕВИ ПЕРИОД	ФИНАНСИРАНЕ	ИНДИКАТОР И
1. Гарантиране на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от етническите малцинства	1.1. Пълнен обхват на децата и учениците в детските и учебни заведения в община Габрово	1.1.1. Поддържане на картотека на подлежащите ученици и деца	Дирекция „Образование и социални дейности“ /ДОСД/, учебни и детски заведения	2016 – 2018	В рамките на бюджета на отговорните институции	Брой обхванати деца и ученици – да се обхванат поне 95 % от учениците в учебните заведения и 90 % от децата в ДЦ
		1.1.2. Формиране на групи: 1.1.2.1. За наваксване /ученици до 16 годишна възраст, пропуснали голям обем	ДОСД Учебни заведения	2016 – 2018	В рамките на бюджета на отговорните институции По програми и проекти	Увеличаване броя на завършилите основно или средно образование и придобили професионална квалификация /поне 80 % от

		учебен материал или един и повече класове/ 1.1.2.2. Училища „Втори шанс“	ДООД, детски заведения	2016-2018	В рамките на бюджета на отговорните институции По програми и проекти	Общински бюджет Бюджет на ЦДГ Средства по програми и проекти	Брой деца, за които се прилага организацията	целевата група
2. Повишаване качеството на образоване на децата и учениците от етнически малцинства	2.1 Целно обхващане в подготвителните групи на деца, които не владеят български език, особено децата от социално слаби семейства.	2.1.1 Подготовка на децата в ранна детска възраст (3-6 години) за бъдещо пълноценно включване в образователния процес, особено на деца от малцинствени етнически групи.						

		2.1.2. Провеждане на допълнителни дейности в детските заведения с деца билингви по български език. Закупуване на нагледни материали за обучението на децата билингви	Детските градини	2016-2018	В рамките на бюджета на отговорната институция Проектно финансиране	Общински бюджет, Проект по НП „С грижа за всеки ученик“	Брой обхванати деца Брой проведени мероприятия Брой закупени учебни материали
2.2 Подпомагане интегрирането и адаптацията на деца, чийто майчин език не е български.	2.2.1. Разнообразяван е на учебното съдържание, чрез използване на иновативни подходи в обучението, мултимедийни уроци, открити уроци и др.	ДОСД, училища и детски градини	2016-2018	В рамките на бюджета на отговорните институции Проектно финансиране	Бюджети на отговорните институции Средства по програми и проекти	Брой деца, за които се прилага организацията	
	2.2.2. Разработване на теми за междуетническа толерантност, многообразие и богатство на различните	Учебните заведения	2016-2018	В рамките на бюджета на отговорните институции		Брой ученици, за които се прилага организацията	

култури в часовете на класния ръководител, съгласно План за дейностите на училището	Учебни и детски заведения, училищни настоятелства	2016-2018	В рамките на бюджетите на отговорните институции	Бюджети на отговорните институции	Брой ученици, за които се прилага организацията
2.2.3. Осигуряване на безплатни учебни помагала от I до VII клас и помагала за подготовителните групи в детските градини	Учебни и детски заведения	2016-2018	В рамките на бюджетите на отговорните институции	Бюджети на отговорните институции	Брой ученици, за които се прилага организацията
2.2.4. Включване на децата от етническите малцинства в полунинтернатни форми на обучение в училищата за компенсиране на образователни пропуски	ДОСД, учебни и детски	2016-2018	В рамките на бюджета на		Брой ученици, за които се
2.2.5. Сътрудничество					

		с отдел „Закрила на детето“, Районно управление и МКБППМН за задържане на децата и учениците, застрашени от отпадане, в детските и учебни заведения	заведения		отговорните институции		прилага организацията
3. Създаване на подкрепяща и привлекателна среда в учебните и детски заведения	3.1. Недопускане отпадане на деца и ученици, подлежащи на задължително обучение	3.1.1. Подпомагане на деца и ученици от социално слаби семейства	ДОСД, детски и учебни заведения, училищни настоятелства	2016-2018	В рамките на бюджетите на отговорните институции и средства на училищните настоятелства	Бюджети на отговорните институции	% ученици и деца, които не са отпаднали от занятия
		3.1.2. Подобряване материалната база в училищата и детските градини, чрез обогатяване на компютърните	Учебните и детски заведения	2016-2018	В рамките на бюджетите на отговорните институции и проекти	Бюджети на отговорните институции, проекти	Подобрена материална база

		кабинети според специфичните потребности на училището, изграждане на привлекателни дворни площи, обогатяване и поддържане на дворните площи и на физкултурните салони и спортните площадки							
4. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата, чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от ромски произход	4.1. Прилагане на система от стимули и мерки за въвеждане на интеркултурно образование във всички етапи на предучилищното и училищното образование	4.1.1. Включване на деца в извънучилищни дейности – курсове, СИП, спортни занимания.	Учебни и детски заведения	2016-2018	В рамките на бюджетите на отговорните институции проекти	Общински бюджет, проекти	Брой обхванати деца		
		4.1.2. Изготвяне на етнокултурен календар	Учебните и детски заведения	2016-2018	В рамките на бюджетите на	Общински бюджет, проекти	Изготвен етнокултурен календар		

				отговорните институции проекти			
4.1.3. Провеждане на тематични екскурзии за опознаване етнокултурите в България	Учебните и детски заведения	2016-2018	В рамките на бюджетите на отговорните институции проекти	Общински бюджет, проекти	Брой участвали деца и ученици		
4.1.4. Провеждане седмица на толерантността /равните възможности/	ДОСД, учебните и детски заведения	2016-2018	В рамките на бюджетите на отговорните институции проекти	Общински бюджет, проекти	Брой участвали деца и ученици		
4.1.5. Провеждане на годишни етноконцерти	ДОСД, учебните и детски заведения	2016-2018	В рамките на бюджетите на отговорните институции проекти	Общински бюджет, проекти	Брой участвали деца и ученици		
4.1.5. Прилагане на разпоредбите в правилниците на детските градини и училищата за гарантиране на толерантно отношение към децата от етническите	Учебните и детски заведения	2016-2018	В рамките на бюджета на отговорните институции проекти	-	Брой запознати педагози, деца и ученици		

малцинства.	Учебните и детски заведения	2016-2018	От училищните настоятелств а	проекти	Брой деца
4.1.6. Откриване и стимулиране на таланти на деца и ученици от етноса	Учебни и детски заведения	2016-2018	В рамките на бюджета на отговорните институции	-	Брой обхванати родители
5.1.1. Създаване на групи от активни родители за подпомагане културните изяви на децата	Учебни и детски заведения	2016-2018	В рамките на бюджета на отговорните институции	-	Брой обхванати родители
5.1.2. Включване в родителските активи на по-образовани родители от малцинствата, които съвместно с учителите да разясняват и убеждават съгражданите си от за ползата	Учебни и детски заведения	2016-2018	В рамките на бюджета на отговорните институции	-	Брой обхванати родители

		от интеграцията в бъдещ период							
6. Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда	6.1 Осигуряване на квалификация на учителите за работа в мултикултурна среда	6.1.1. Квалификация на учители за работа в мултикултурна среда.	МОН, Община, ЦДГ, Училища	2016-2018	5000 лв.	Общински бюджет, Бюджети на отговорните институции, проекти	Брой обучени педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда.		
ПРИОРИТЕТ 2 – ЗДРАВЕОПОАЗВАНЕ									
Оперативна цел: Осигуряване на равен достъп до качествено здравеопазване и превантивни здравни програми									
ЦЕЛИ	ЗАДАЧИ	ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНА ИНСТИТУЦИЯ	ВРЕМЕНЕН ПЕРИОД	ФИНАНСИРАНЕ	СРЕДСТВА	ИЗТОЧНИ	ИНДИКАТОРИ	
1. Намаляване на неравнопоставеността в достъпа до здравни грижи на уязвими семейства и деца в риск.	1.2. Намаляване на бременностите в юношеската възраст и профилактика на вродени аномалии и наследствени заболявания.	1.2.1. Провеждане на беседи с подрастващите и младите хора и с техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна	РЗИ, лични лекари, ЦОП НПО	2016– 2018 г.	Държавен бюджет; Проект по оперативния е програми	В рамките на бюджета на отговорните институции	Брой реализирани мероприятия		

			бременност, рискове, които крие тя и риск от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начини за профилактиране		2016-2018 г.	В рамките на бюджета на отговорните институции	Държавен бюджет; Проект по оперативния е програми; Делегиран бюджет	Брой допълнително обхванати	
			1.3. Подобряване на информираността за здравословно хранене на новородените и малките деца.	1.3.1. Провеждан е на беседи и разпространени е на информационни материали, организирани на обучения на жени, ангажирани с отглеждане на малките деца.	Лични лекари, РЗИ ЦОП НПО ОПЛ, Община ЦОП, РЗИ	2016-2018 г.	В рамките на бюджета на отговорните институции	Държавен бюджет; Проект по оперативния	Осъществени беседи
2. Подобряване на профилактичния е дейности сред ромското		2.2. Редовно провеждане на профилактични прегледи за	2.2.1. Провеждан е на профилактични прегледи с	РЗИ Лечебни заведения НПО	2016-2018 г.	В рамките на бюджета на отговорните институции	Държавен бюджет; Проект по оперативния	Осъществени беседи	

население	съответната възрастова група	ромско население и уязвими групи		2016-2018 г.		е програми	
	2.3.Превенция и контрол на ХИВ, туберкулоза и сексуално предавани инфекции сред уязвимите ромски общности	2.3.1.Работа в общността чрез услуги по консултиране и насочване за анонимно и безплатно изследване за ХИВ и сексуално предавани инфекции, работа на терен; интерактивни обучения за млади хора по метода „връстници обучават връстници”	РЗИ НПО Община, ЦОП	2016-2018 г.	В рамките на бюджета на отговорните институции	Национална програма за превенция контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции. Програма BUL-202-G01-N00”Превенция и контрол на ХИВ/СПИН”, финансирана от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария	Брой реализирани кампании

3. Повишаване на здравните знания и информираност на ромското население	3.1. Обучение на лица от ромската общност за техните задължения и права като пациенти	3.1.1. Информирани на лица от ромската общност и уязвими групи за здравноосигурителните им права и задължения и правата им като пациенти	Лични лекари, РЗИ, НПО, соц. работници, ЦОП	2016-2018 г.	В рамките на бюджета на отговорните институции	Брой обхванати лица и групи
		3.1.2. Създаване на извънкласни форми за здравно образование в училища с предимно ромски деца-клубове, спортни секции	МОН, РИО, Община НПО	2016-2018 г.	В рамките на бюджета на отговорните институции	Брой извънкласни форми и обхванати ученици и деца
	3.2. Обучение на здравни специалисти за работа в	3.2.1. Провеждане на обучителни семинари за	Български лекарски съюз Асоциация на професионалист	2016-2018 г.	В рамките на бюджета на отговорните институции	Брой проведени семинари и обучени лица

	мултиетническа среда	здравни специалисти от доболнична помощ, детско и училищно здравеопазване	тите по здравни грижи НПО, РЗИ,			
4. Намаляване на броя на бременните в юношеска възраст и родствени бракове	4.1. Създаване на сътрудничество на здравен медиатор между общността и личните лекари, специалисти акушер-гинеколози и др.	4.1.1. Сформиране на целевите групи – млади хора и техните родители	Община Лекари	2016-2018 г.	В рамките на бюджета на отговорните институции	Брой на обхванатите
		4.1.2. Провеждане на беседи за превенция на ранните и родствени бракове	Лекари, Община	2016-2018 г.	В рамките на бюджета на отговорните институции	Брой беседи и обхванати лица
5. Подобряване на физическото и здравословно състояние на ромското население чрез спортни занимания	5.1. Създаване на клубове по спортни интереси и интегриране в съществуващи такива	5.1.1. Организиране и провеждане на състезания	Община	2016 – 2018г.	В рамките на бюджета на отговорните институции Проектно финансиране	Брой лица с осигурена застот Европейски програми и фондове, Общински бюджет

ПРИОРИТЕТ 3 - ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ							
Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на съответната техническа инфраструктура							
ЦЕЛИ	ЗАДАЧИ	ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНА ИНСТИТУЦИЯ	ВРЕМЕВИ ПЕРИОД	ФИНАНСИРАНЕ		
					СРЕДСТВА	ИЗТОЧНИК	ИНДИКАТОРИ
1. Подобряване на жилищните условия	1.1.Подобряване на жилищните условия	1.1.1 Изграждане на необходимата социална инфраструктура районите с ромско население	Община Габрово	2016 – 2018	В рамките на общинския бюджет По програми и проекти	Общински бюджет Програмно и проектно финансиране	Брой осъществени проекти
	1.2. По проект „Осигуряване на социални жилища за групи в неравностойно положение“ по Оперативна програма „Региони в растеж“	1.2.1 Ново строителство на многофамилни жилищни сгради: 1. ул. „М. Палаузов“ 2. ул. „Студентска“ 3. ул. „Факел“ 1.2.2.Ремонт на апартаменти, общинска	Община Габрово	2016 – 2018	Заложените по проекта	Програмно и проектно финансиране	Брой ремонтирани и построени нови жилища
	Приоритетна ос 1: “Устойчиво и интегрирано градско развитие” Процедура: BG16RFOP001-						

1.016 - Изпълнение на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие 2014-2020-Габрово	собственост: 1. Ул.,Морава“ № 7 2. Ул.,Люлякова градина“ № 8 3. Ул.,Зелена Ливада“ № 21 4. Ул. „Младост“ № 5 5. Ул. „Мирни дни“ № 12 6. Ул.,Тота Венкова“ № 15 7. Ул. „Тота Венкова“ № 21 8. Ул. „Тота Венкова“ № 23 1.2.3. Ремонт на къщи, общинска собственост 1. Ул. „Чумерна“ № 8 2. Ул. „Ивайло“							
--	--	--	--	--	--	--	--	--

№ 11		3. Ул. „Д-р Цончев“ № 4							
ПРИОРИТЕТ 4 – ЗАЕТОСТ Оперативна цел: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на заетостта сред тях									
ЦЕЛИ	ЗАДАЧИ	ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНА ИНСТИТУЦИЯ	ВРЕМЕВИ ПЕРИОД	СРЕДСТВА	ИЗТОЧНИК	ИНДИКАТОРИ	ФИНАНСИРАНЕ	
1. Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда	1.1. Осигуряване на заетост и квалификация на безработни роми	1.1.1. Организиране на обучителни курсове за безработни лица	ДБТ	2016 – 2018	По програми и проекти	Републикански и бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой обучени лица		
	1.2. Осигуряване на заетост на ромите, търсещи работа	1.2.1. Насърчаване на заетостта чрез програми и мерки по реда на закона за насърчаване на заетостта и по ОП РЧР	ДБТ	2016 – 2018	По програми и проекти	Републикански и бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой лица с осигурена заетост		

2. Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите	2.1. Подкрепа за провеждане на инициативи и кампании	2.1.1. Срещи, семинари, дискусии, кръгли маси, кампании	ДБТ, Община Габрово	2016 – 2018	Човешки ресурс, материална база	Европейски програми и фондове	Брой проведени мероприятия
	2.2. Насърчаване работодателите да осигурят трудова заетост на лица от ромската общност	2.2.1. Провеждане на работни срещи с работодатели, с цел запознаване с възможностите по текущи програми и проекти, реализирани на местно ниво	Община Габрово ДБТ	2016 - 2018	Човешки ресурс, материална база	Национални или местни програми и проекти	Брой срещи
ПРИОРИТЕТ 5 – ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ							
Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, зашита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „езика на омразата“, и равенство пред закона – равни права и отговорности без оглед на етническа принадлежност, имуществен ценз или какъвто и да е друг субективен признак							
ЦЕЛИ	ЗАДАЧИ	ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНА ИНСТИТУЦИЯ	ВРЕМЕНЕН ПЕРИОД	ФИНАНСИРАНЕ	ИНДИКАТОРИ	
			Я		СРЕДСТВА	ИЗТОЧНИ К	
1. Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения	1.1. Повишаване нивото на толерантност между децата	1.1.Обучение по правата на човека и правата на детето в	РУ – Габрово, Община Габрово Отдел “Закрила на детето”,	2016-2018	В рамките на бюджета на отговорните институции	-	Брой обучения Брой участници

2. Превенция в училищните общности за създаване на среда, която влияе за намаляване на противообществ ените прояви на малолетните и непълнолетните	2.1. Намаляване на противообществ ените прояви	училище 2.1.1 Средци в учебните заведения и институции за деца за запознаване със ЗБПМН, изнасяне беседи по въпросите за тютюнопушенето, употребата на алкохол, упойващи вещества, опасностите в Интернет, агресията сред подрастващите	училища, ДПС, МКБПМН, ЦОП	2016-2018	В рамките на възможностите на отговорните институции	Бюджет на отговорните институции	Брой мероприятия Брой ученици
3. Подобряване на ефективността на работа на полицейските служители в мултиетническа среда при спазване на	3.1. Повишаване квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда	3.1.1. Провеждане на обучения на полицейски служители за работа в мултиетническа среда	РУ - Габрово	2016-2018	Според възможностите на отговорната институция	Брой обучения Брой участници	

диалог		които участват и роми				институции	
3. Запазване и развиване на културната идентичност на малцинствените общности	3.1. Опазване културната идентичност на ромите	3.1.1. Подготовка и представяне на характерни за културата на ромите особености и празници пред общността	Читалища	2016-2018	В рамките на възможността е на читалищата Проекти	Проекти	Брой мероприятия
		3.1.2. Организиран е и провеждане на концерти, творчески срещи и прояви, в които да бъдат включени и изтъкнати творци от етносите	Община, НПО	2016-2018	В рамките на възможността е на отговорните институции		Брой срещи
4. Стимулиране на ромската активност в обществено	4.1. Изграждане на капацитет	4.1.1. Участия в общински мероприятия	Община НПО Читалища	2016-2018	В рамките на възможността е на отговорните		Брой участвали лица малцинствен произход

културния живот		, спортни състезания и други празници		институции		